

TAKTOVSKI NAČINI

Hej, a si že slišal/a za **TAKTOVSKE NAČINE**? A si vedel/a, da bi brez taktovskih načinov v glasbi vladal pravi pravcati kaos? A si vedel/a, da bi tudi nam, plesalcem, brez njih bilo kar težko?

Ne skrbi, zadeva je pravzaprav zelo enostavna. Celo prepričani smo, da vse to gotovo že poznaš, le da se tega še ne zavedaš. Zato dovoli, da te skupaj s prijatelji na kratko popeljemo v deželo različnih taktovskih načinov.

Prav gotovo si že slišal/a za **POLKO** in **VALČEK**. Prepričana sva tudi, da si se že kdaj zavrtel/a v teh ritmih.

In če dobro pomisliš, kakšna je razlika med njima?

Zapri oči in si predstavljaljaj, da plešeš **POLKO** (lahko na Modrijane, Avsenike, Straussa, kdorkoli ti ustreza ☺). Kako si šteješ? Verjetno *en'-dva, en'-dva, en'-dva ...*

Sedaj si predstavljaljaj, da plešeš **VALČEK**. Kako si šteješ zdaj? Verjetno *en'-dva-tri, en'-dva-tri, en'-dva-tri ...*

Hej, saj torej že poznaš dva najbolj osnovna in pogosta taktovska načina!

To sta **TRODOBNI TAKTOVSKI NAČIN** (kamor uvrščamo valček) in **DVODOBNI TAKTOVSKI NAČIN** (kamor uvrščamo polko). Zelo tesen sorodnik dvodobnemu taktovskemu načinu je še **štiridobni taktovski način**.

Pa pogledjmo kaj je značilno za **DVODOBNI TAKTOVSKI NAČIN**:

- ✚ sestavljata ga dve dobi (zato tudi štejemo *en'-dva* ali *en-in-dva-in*),
- ✚ prva doba je poudarjena (težka), druga doba je nepoudarjena (lahka).

Pri **ŠTIRIDOBNEM TAKTOVSKEM NAČINU** je podobno:

- ✚ sestavljajo ga štiri dobe (zato štejemo *en'-dva-tri-štiri*),
- ✚ prva in tretja doba sta poudarjeni, druga in četrta doba sta nepoudarjeni.

Hej, hej, naj jim še jaz predstavim trodobni taktovski način. Ampak saj zdaj že prav gotovo veste značilnosti povzeti tudi sami, kajne? Naj vam vseeno pomagam.

Značilnosti **TRODOBNEGA TAKTOVSKEGA NAČINA** so:

- ✚ sestavljajo ga tri dobe (zato si štejemo *en'-dva-tri* ali *en'-in-dva-in-tri-in*),
- ✚ prva doba je poudarjena (težka), druga in tretja doba sta nepoudarjeni (lahki).

ZA RADOVEDNEŽE

Naj vam v nadaljevanju predstavim nekaj najpogostejših primerov taktovskih načinov. Ti pa sam/a ugotovi v katero skupino posamezen primer uvrščamo → med dvodobne ali med trodobne taktovske načine. 😊

IN ŠE NEKAJ ZA VEČJE RADOVEDNEŽE:

Taktovski način vedno označimo z dvema številčkama.

Zgornja številka nam pove koliko dob je v enem **taktu** (takt = osnovna metrična enota v glasbi). Spodnja številka pa nam pove, kaj je **doba** → številka 4 nam pove, da je doba četrtnika (= notna vrednost, ki meri en udarec), številka 2 nam pove, da je doba polovinka (= notna vrednost, ki meri dva udarca).

$\frac{2}{4}$ = dvočetrtinski taktovski način → v taktu sta dve dobi. Doba je četrtnika. Prva doba je poudarjen (težka), druga doba je nepoudarjena (lahka).

$\frac{3}{4}$ = tročetrtinski taktovski način → v taktu so tri dobe. Doba je četrtnika. Prva doba je poudarjen (težka), druga in tretja doba pa sta nepoudarjeni (lahki).

$\frac{4}{4}$ = štiričetrtinski taktovski način → v taktu so štiri dobe. Doba je četrtnika. Najbolj poudarjena (težka) je prva doba, malo manj pa tretja doba. Druga in četrta doba sta nepoudarjeni (lahki) dobi.

$\frac{2}{2}$ = dvopolovinski taktovski način → v taktu sta dve dobi. Doba je polovinka. Prva doba je poudarjen (težka), druga doba je nepoudarjena (lahka).

$\frac{3}{2}$ = tropolovinski taktovski način → v taktu so tri dobe. Doba je polovinka. Prva doba je poudarjen (težka), druga in tretja doba pa sta nepoudarjeni (lahki).

Sedaj, ko veš vse to, si lahko zavrtiš nekaj svoje najljubše glasbe, ob tem pa skušaj ugotoviti ali je skladba v dvodobnem ali v trodobnem taktovskem načinu.

Poskusi, je zabavno!

Ni tako težko, kajne? Bravo, sedaj že veliko veš.

Od nas si izvedel/a vse, kar smo ti želeli povedati.

Zdaj pa te prepuščamo našim prijateljem in prijateljicam, ki so navdušeni plesalci **BALETA**.

Kar pojdi, te že pričakujejo.

